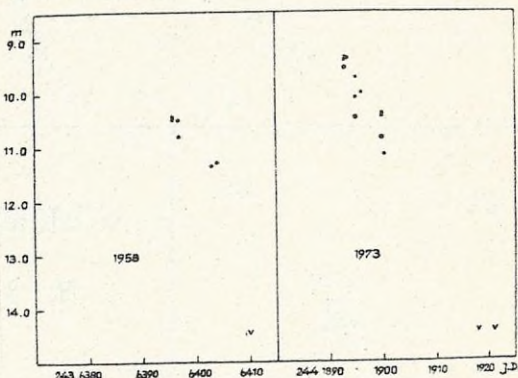


A VY Aquarii "újabb" kitörései

A VY Aqr-nak, az ismert visszatérő nóvának 1982 végéig csak két kitörése volt ismeretes /1907,1962/. Amikor azonban Robert McNaught a Papadopoulos True Visual Magnitude Star Atlas 225-ös térképlapját átvizsgálta, kiderült, hogy a VY Aqr-nak 1973-ban is volt egy kitörése /erre az utólagos fel-fedezésre akkor került sor, mikor McNaught a BAA nívakereső programjához a VY Aqr térképét készítette elő/. A 225-ös sor-számi térképlap alapjául szolgáló felvétel 1973 július 31-én készült, mikor a VY Aqr 9.7 mg-ós volt.

Az 1973-as kitörés hírére vizsgálta át W. Wenzel majd G.A. Richter a Sonne-bergi Asztrofizikai Obszer-vatórium /NDK/ lemezei és Richter ennek eredmnye-ként akadt rá az 1958-as "újabb" kitörésre.

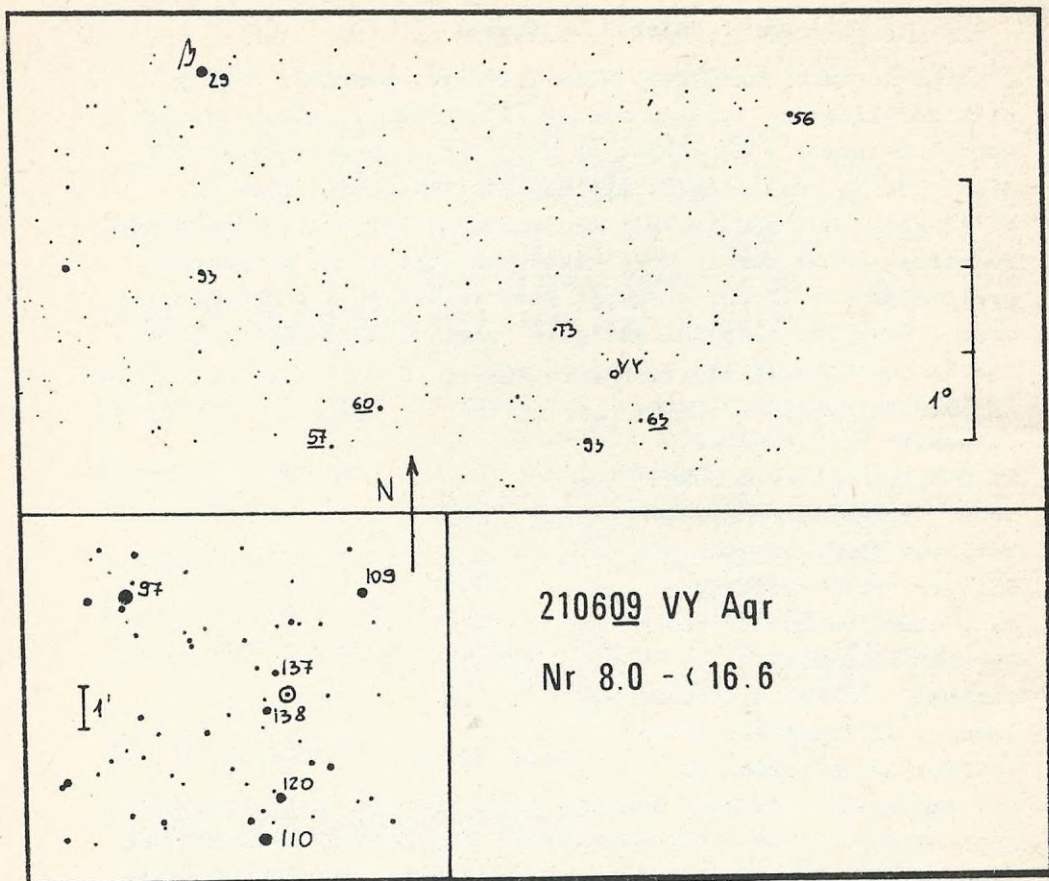
Martha H. Liller a Harvard lemezek átvizsgálása révén további három biztos és



egy valószínű kitörésre bukkant. Ezek szerint a VY Aqr 1929 júniusában 8 mg-ós, 1934 júniusában 9 mg körüli, 1942 októbe-rében pedig 11 mg-ós kitöréseket produkált. 1941 áprilisában csak egy felvételen látszik a VY Aqr 11 mg-ósnak, így ez a maximum nincs teljesen megerősítve.

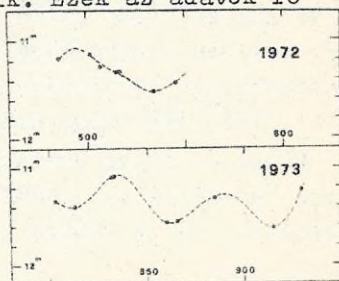
A VY Aqr kitörései időrendben: 1907,1929,1934,1941?,1942, 1958,1962,1973. Ennyi kitörés mindenképpen "sok" egy közönsé-ges visszatérő nóva számára. Sokkal inkább valószínű az, hogy a VY Aqr egy igen aktív, a WZ Sge alosztályhoz tartozó válto-zó, esetleg nagyon hosszú periódusú törpenóva. A csillag eklip-tikához való közelsége azt is sugallja, hogy a Nap közelsége sok, feltételezhető maximum észlelését megakadályozta.

Mivel a VY Aqr várhatóan hamarosan újabb kitörésen fog át-esni, e számunkban közöljük le térképét, arra kérve megfigye-lőinket, hogy a lehető leggyakrabban észleljék a VY Aqr-t.



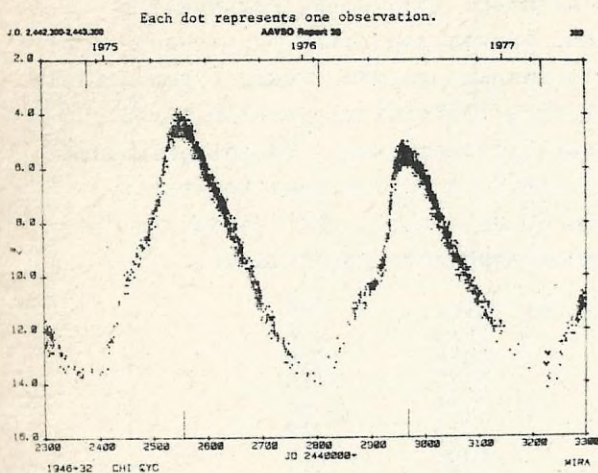
AZ RS OPHIUCHI - MINT FÉLSZABÁLYOS VÁLTOZÓ

Régóta ismeretes, hogy az RS Oph minimuma idején többnyire 10.5-11.5 mg között fluktuál, néha egészen 9.7 mg-ig fényesedik, máskor 12.5 mg-ra is elhalványodik. Ezek az adatok főként vizuális észleléseken alapulnak, mindazonáltal semmilyen törvényszerűség nem volt kimutatható a fényváltozásban; ezért a változások szabálytalanként voltak osztályozva. Mellékelt ábrákon, melyen a Teramo Observatórium 1972-73-as fotoelektromos észlelései láthatók, jól mutatja egy 0.5 mg-ós amplitúdójú félszabályos változás jelenlétét. 1973-ban



egy 50 napos hullám tisztán jelentkezik, 1972-ben hosszabb periódus /70 nap?/ tételezhető fel. Ezek a változások az RS Oph M típusú komponensének tulajdoníthatók.

/IBVS 974/



A χ Cygni fénygörbéje az AAVSO REPORT 38-ból /ld. cikkünket/

A Association
 F Française
 des Observateurs
 E d'Etoiles
 V Variables

Bulletin
 de l'A. F. O. E. V.

16, rue de Plobsheim
 67100 STRASBOURG

Francia társszervezetünk vezetője, Emile Schweitzer legutóbbi levelében megemlítette, hogy az utóbbi időben viszonylag kevés megfigyelés érkezik Magyarországról az AFOEV számára. Az AFOEV Bulletin továbbra is nyitva áll a PVH-észlelők számára is.
 Címe: 16, rue de Plobsheim
 67100 Strasbourg, Franciaország.

-PVH-